

Co Tydzień

Solidarność

NSZZ "Solidarność"

Region Dolny Śląsk

Wrocław 2.12.1991 r. Nr 2

Przyspieszyć powołanie rządu. Przedstawić program gospodarczy. Wprowadzić ustawę dekomunizacyjną.

Zarząd Regionu

Posiedzenie Zarządu Regionu w dniu 22 listopada br niemal w całości poświęcone było szukaniu odpowiedzi na pytanie: Co dalej? W pierwszej części udział wzięli przedstawiciele poszczególnych branż oraz dużych przedsiębiorstw. Pogarszająca się sytuacja gospodarcza, coraz większa liczba przedsiębiorstw stojących na krawędzi bankructwa, widmo kolejnych tysięcy bezrobotnych zmusza Związek do podjęcia konkretnych działań wstrzymujących nasilanie tych negatywnych procesów. Musimy zastanowić się nad formą protestu, którym będziemy w stanie wymóc działania pozwalające zabezpieczyć byt pracowników. 30.10.br odbyło się spotkanie z przedstawicielami trzech ministerstw nt. sytuacji społeczno-gospodarczej w naszym regionie. Spośród wielu problemów na nim poruszonych, tylko niektóre zostały załatwione. Nie ma natomiast odpowiedzi dla "Hydralu", gdzie prawdopodobnie dojdzie do zwolnienia ok. 1200 osób, a w "Archimedesie" nastąpią dalsze zwolnienia grupowe 150

osób. Czy "Solidarność" powinna godzić się na taką politykę? - pytał J. Lubkiewicz.

Zdaniem Z. Śliwińskiego plan Balcercowicza przekroczył wszelkie pierwotne założenia, zwłaszcza dotyczące bezrobocia i recesji. Wiceprzewodniczący zwrócił uwagę na nieefektywność protestów poszczególnych zakładów, gdyż nikt ich nie słucha. To Zarząd Regionu musi się o nich upomnieć. Zadania, którymi Związek w sposób szczególny powinien się zająć nakreślił E. Szumiejko. W jego opinii "Solidarność" powinna podjąć walkę o przywrócenie pracownikom funduszu własnego przedsiębiorstw. Fundusz ten musi z powrotem stać się własnością załóg, a nie biurokratycznej maszyny. Podkreślał, że "Solidarność" z całą mocą powinna domagać się przedstawienia strategii gospodarczej. Bez tego nie wiemy jak rozwiązywać jakikolwiek problem np. bezrobocia. E. Szumiejko zaproponował ogłoszenie w Regionie mobilizacji oraz przeprowadzenie 2 godzinnego strajku ostrzegawczego.

Przed podjęciem zbyt radykalnych form protestu przestrzegali L. Szewc,

podkreślając - ludzie są zmęczeni i prawdopodobieństwo nie uzyskania akceptacji dla strajku jest bardzo duże. Sytuacja taka miała ostatnio miejsce w regionie wałbrzyskim. W przeprowadzonym w tamtejszych kopalniach referendum w sprawie akcji protestacyjnej w skali kraju nie uzyskano 50% frekwencji. Popierali go inni członkowie Zarządu Regionu. Za niewłaściwie podjęty protest zapłacił ludzie ostrzegali T. Wójcik. Jego zdaniem brak w "Solidarności" mechanizmów pozwalających rozpoznać sytuację powoduje, że Związek nie ma rozeznania jak dalece może posunąć się w swoich żądaniach. Stawiając żądania, które są ponad miarę możliwości wykonania wpędzamy ludzi w sytuację oczekiwań, które nie będą mogły być zrealizowane.

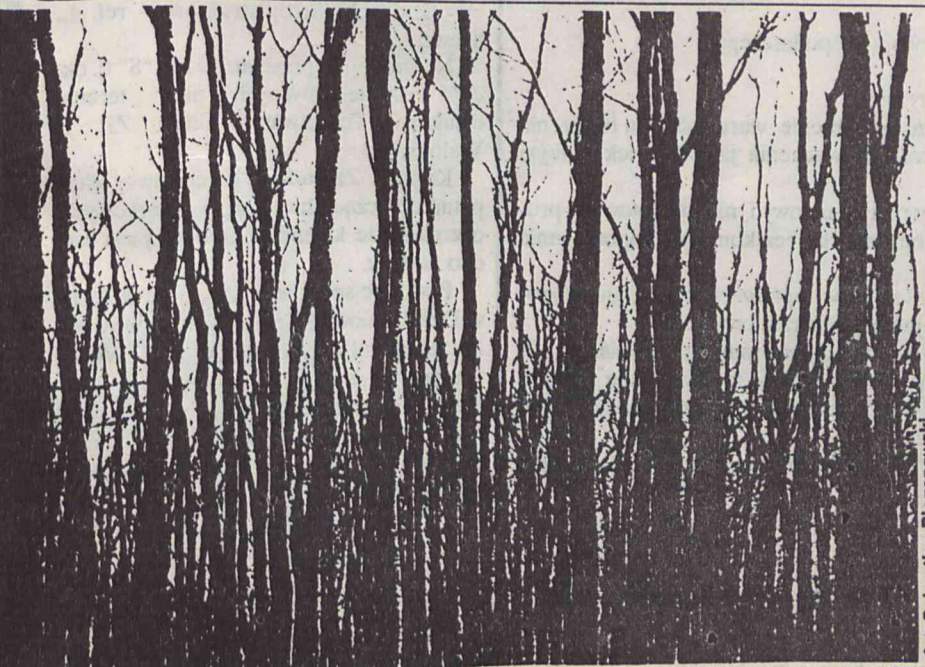
Również J. Langer akcentował, aby mówiąc o akcji protestacyjnej mieć na uwadze możliwości drugiej strony. Zaproponował skierowanie na ręce Prezydenta oraz parlamentarzystów stanowiska Zarządu Regionu w sprawach szczególnie pilnych dla kraju.

Kolejne protesty spowodują dalsze upadanie autorytetu Związku przestrzegali B. Karauda. W jego opinii sytuacja w jakiej znajduje się "Solidarność" powodowana jest brakiem konsekwencji w działaniu Zarządu Regionu jak i Komisji Krajowej. ZR jest wogóle niefunkcjonalny, brakuje polityki tego Zarządu oraz cierpi na brak fachowców.

Obecni na posiedzeniu przedstawiciele poszczególnych branż, szczególnie ze sfery budżetowej, apelowali o pamięć o tych, którzy są zbyt słabi, aby upomnieć się o swoje prawa (J. Łaznowski).

Na zakończenie wspólnego posiedzenia ZR i przedstawicieli branż L. Szewc zaproponował przeprowadzenie sondażowego głosowania nt. możliwości przeprowadzenia strajku. Jedynie J. Świca z "Hydralu" wyraził przekonanie o akceptacji załogi dla strajku.

J. Rugiel

fol. Sebastian Bieganowski

Stanowisko

Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk zwraca się do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Wałęsy oraz do Parlamentu RP o natychmiastowe podjęcie działań w celu:

1. przyspieszenia powołania Rządu;
2. przedstawienia programu gospodarczego z uwzględnieniem mechanizmów antyrecesyjnych w tym oddłużenie zakładów pracy, które po tym zabiegu mają szansę normalnego funkcjonowania i przekształceń. W tym celu oczekujemy powołania komisji rządowej z udziałem federacji pracodawców oraz związków zawodowych;
3. wyposażenia nowo powołanego Rządu w możliwość podejmowania bardziej dynamicznych działań w celu poprawy sytuacji społeczno - gospodarczej;
4. wprowadzenia ustawy dekomunizacyjnej.

Bez podjęcia kroków zmierzających do sprawnego załatwienia naszych wniosków, nie widzimy możliwości zapewnienia minimum gwarancji na dalszą kontynuację reform, których jako NSZZ "Solidarność" jesteśmy rzecznikami.

Związek, bowiem nie może w nieskończoność biernie obserwować niemocy władzy, która pozwala na stałe ubożenie społeczeństwa, tolerując jednocześnie umacnianie się dawnej nomenklatury.

Formuła związkowa zobowiązuje do wsłuchiwanie się w głosy naszych członków i brak reakcji na wskazane tu tematy zmusi nas do podjęcia statutowych działań w obronie ludzi pracy.

Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk

Wrocław, dn. 22.11.1991 r

Uchwała nr 32/91

Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk po zasięgnięciu opinii przedstawicieli sekcji branżowych i komisji zakładowych, zwraca się do Komisji Krajowej o przyjęcie następującej strategii walki:

1. skoncentrować działania na rzecz przywrócenia załogom funduszu własnego przedsiębiorstwa przez parlament. Tak uwłaszczone społeczeństwo stałoby się podmiotem przekształceń polskiej gospodarki.

2. wymusić na władzach ustawodawczych i wykonawczych podanie społeczeństwu strategii gospodarczej.

W walce o to związek "Solidarność" powinien użyć całej swojej siły i wszystkich prawnych możliwości protestu.

Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk

Wrocław, dn. 22.11.1991 r.

Stanowisko

**Komisji Zakładowych NSZZ "Solidarność" Regionu Mazowsze
z dn. 26.11.1991 r.**

Komisje Zakładowe NSZZ "Solidarność" Regionu Mazowsze zebrane na spotkaniu w dniu 26.11.1991 r. stwierdzają konieczność zmian w polityce gospodarczej ukierunkowanych na spowodowanie:

1. opracowania perspektywicznego planu rozwoju gospodarczego;
2. zatrzymania spadku produkcji;
3. zmian w sposobie przeprowadzenia prywatyzacji;
4. wstrzymania wzrastającego bezrobocia przez stworzenie warunków dla tworzenia nowych miejsc pracy, od tego zależy możliwość prowadzenia jakiegokolwiek polityki społecznej.

NSZZ "Solidarność" nie może wyrazić zgody nha żywiołowy i niekontrolowany proces upadku przemysłu i związany z tym wzrost bezrobocia, bez koncepcji zapobiegania tym zjawiskom.

NSZZ "Solidarność" wielokrotnie wypowiadał się w ww. sprawach nie znajdując zrozumienia i dobrej woli w zmieniających się kolejno ekipach rządowych.

W związku z powyższym domagamy się od władz politycznych natychmiastowych zmian w prowadzeniu polityki gospodarczej. W przypadku nie zrealizowania naszych postulatów komisje zakładowe zwrócą się do władz Związku o podjęcie radykalnych działań zgodnie ze statutem do strajku włącznie.

NSZZ "Solidarność" Region Mazowsze

Warszawa, dn. 26.11.1991 r.

Komunikat

Regionalnej Komisji Wyborczej

RKW stwierdza umiarkowane zainteresowanie Komisji Zakładowych NSZZ "Solidarność" na półmetku kampanii wyborczej. Do dnia dzisiejszego wzorcową ordynację wyborczą oraz wzory protokołów wyborczych pobrało w woj. wrocławskim wraz z "ziemiami" około 500 Komisji Zakładowych na przeszło 1000 zarejestrowanych. W woj. walbrzyskim sytuacja jest lepsza gdzie przeszło 80% KZ pobrało komplety dokumentów. Brak zainteresowania wyborami dotyczy w sposób szczególny małych zakładów pracy zrzeszających niewielką liczbę członków NSZZ "Solidarność".

Regionalna Komisja Wyborcza stwierdza częste kłopoty działaczy przygotowujących wybory z interpretacją ordynacji wyborczej. Do chwili obecnej RKW uniceważyła w związku z przekroczeniami ordynacji wyborczej wybory do jednej Komisji Zakładowej, a w kilku przypadkach interweniowała przed wyborami mając sygnały o nieprawidłowościach w przygotowywaniu wyborów.

*Za Regionalną Komisję Wyborczą -
Janusz Łaznowski*

Wrocław, 29.11.1991 r.

Związek jutro

Dnia 21 listopada br. w Klubie "Handlowiec" w Wałbrzychu odbyło się spotkanie Komisji Zakładowych "S" z terenu walbrzysko - noworudzkiego. Tematy spotkania to:

- wybory w Związku - ref. J. Langer
- Związek jutro; struktura - ref. L. Szewc.

Na spotkanie przybyło 50 KZ "S" tj. ok. 70% zarejestrowanych na terenie działania Terenowego Biura ZR w Wałbrzychu.

Komisje Zakładowe przedstawiły wiele pytań dotyczących wyborów związkowych, oceniając, że kalendarz wyborczy jest bardzo napięty.

Podobne spotkanie odbyło się 28.11.br w Dzierżoniowie. Temat wybory w związku referował członek RKW - W. Wylon. Bardzo małe zainteresowanie spotkaniem, nieznanomość ordynacji wyborczej przez uczestników spotkania oraz gorąca dyskusja nt. "Związek jutro" - to główne akcenty spotkania.

Międzynarodowa Pomoc Polskim Przedsiębiorstwom

Międzynarodowa Pomoc Polskim Przedsiębiorstwom powstała jako placówka Międzynarodowej Korporacji Finansowej (należącej do Banku Światowego) z pomocą Europejskiego Banku Rekonstrukcji i Rozwoju (EBRD) jako dodatkowego sponsora. Poza agencjami sponsorującymi, wiele państw i instytucji bierze również udział w finansowaniu MPPP.

Głównym celem MPPP jest promowanie i przyspieszanie rozwoju małych i średnich prywatnych przedsiębiorstw w Polsce, a także udostępnienie nowoczesnej technologii produkcji w ramach międzynarodowej pomocy zmierzającej do przekształcenia polskiej gospodarki do gospodarke rynkowej.

MPPP pomagać będzie swoim klientom w przygotowaniu planów i propozycji inwestycyjnych. Ponadto zaangażowane będzie w działalność związaną z doradztwem technicznym, wdrażaniem inwestycji i pomoc w zarządzaniu przedsiębiorstwem.

Zasięg tych przedsięwzięć będzie zróżnicowany począwszy od rolnictwa i związanym z nim przemysłem poprzez wytwórczość, a kończąc na usługach takich jak: dystrybucja, transport, turystyka. MPPP współpracować będzie z klientami, których aktywa lub propozycje nowej inwestycji wynosić będą co najmniej 1 milion dolarów, a w wyjątkowych wypadkach powyżej 5 milionów dolarów.

Oto jak przedstawia się szczegółowo zakres usług świadczonych przez MPPP:

- przygotowanie planów inwestycji i prognoz rynkowych,
- przygotowanie i wybór pomysłów dotyczących projektów,
- rozwiązywanie poważnych problemów produkcyjnych, jak również przy wyborze odpowiedniej technologii oraz maszyn i urządzeń potrzebnych do nowych i rozwijających się projektów,
- rozpoznanie i rozwój sieci sprzedaży,
- wybór partnerów do projektów,
- tworzenie odpowiedniej struktury przedsiębiorstwa lub planów finansowych do nowych projektów,
- organizacja kapitału zakładowego i finansowanie kredytów, a także negocjacje z inwestorami i instytucjami finansowymi,

- pomoc w fazie operacyjnej i we wdrażaniu inwestycji,

- usługi doradcze inwestorom zainteresowanym zakupem przedsiębiorstw państwowych, które rząd polski zamierza prywatyzować.

Zespół MPP składa się z zagranicznych i polskich ekspertów finansowych i inżynierów. Siedziba MPPP znajduje się w Warszawie. Wkrótce otwarte zostaną także w innych, głównych miastach przemysłowych w Polsce.

Pracownicy MPPP mają duże doświadczenie w zakresie bankowości inwestycyjnej i handlowej, marketingu oraz inżynierii. Wykazują oni również dużą znajomość polityki i wymogów obowiązujących w finansowych agencjach wielostronnych i bilateralnych.

Personel MPPP ma także doświadczenie w sektorze prywatnym, dlatego też może wydajnie współpracować ze swoimi klientami w ramach pomocy dotyczącej przygotowania projektów nadających się do obrotu bankowego jak i uzyskania finansowania.

Pracownicy MPPP są odpowiedzialni za znalezienie i wybór konsultantów, którzy są ekspertami w danym przemyśle w celu prowadzenia badań wykonalności, badań rynku i badań technicznych. Rada Nadzorcza dokonuje przeglądu i udziela porad dotyczących strategii i działalności MPPP. Członkowie Rady rekrutują się z sektora prywatnego w Polsce, a także państw i agencji, które są sponsorami MPPP.

MPPP pobierać będzie opłaty wstępne na pokrycie wydatków związanych z procesem przygotowawczym. Wysokość tej opłaty będzie przedmiotem negocjacji z klientem i uzależniona będzie od charakteru usług doradczych. MPPP pobierać będzie dodatkowe opłaty lub wynagrodzenie oparte na wynikach finansowych przez klienta za wykonanie powierzonego zadania. Opłata będzie uprzednio negocjowana i pobierana wyłącznie po wykonaniu podjętych prac, co w przypadku projektu inwestycji oznacza pomyślne zakończenie finansowania lub w przypadku technicznych usług doradczych w zależności od umowy zawartej między MPPP a klientem.

Opr. Jola Ostrowska

Ustalenia w procesie restrukturyzacji

Dnia 18 listopada 1991 r. odbyło się w Warszawie spotkanie Ministra Przemysłu i Handlu - Henryka Buchacza, Ministra Pracy i Polityki Socjalnej - Michała Boniego oraz przedstawicieli władz administracyjnych i samorządowych województwa wałbrzyskiego z reprezentantami NSZZ "Solidarność" Dolnego Śląska i kopalni wałbrzyskich. Było ono efektem uzgodnienia pomiędzy ZR NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk a ww. ministrami na spotkaniu w dniu 30 października br. we Wrocławiu.

1. Omówiono stan zaawansowania i możliwości realizacji rozwiązań zawartych w:

a) projekcie uchwały Rady Ministrów w sprawie zarządzania procesami restrukturyzacji gospodarki regionu wałbrzyskiego

W kwestiach dotyczących statusu pełnomocnika uzgodniono, że do 26 listopada zostaną uściślone kwestie legislacyjne stojące dotychczas na przeszkodzie do wniesienia uchwały pod obrady Rad Ministrów.

MPiH ustosunkuje się do koncepcji prowadzenia likwidacji przez likwidatora dolnośląskiego zagłębia węglowego, o którym mowa w projektach uchwały i statutu fundacji. Nadzór nad fundacją regionu wałbrzyskiego obejmie MPiH.

b) koncepcji wysuniętej przez Wicepremiera Leszka Balcerowicza wg. której zaoszczędzone środki budżetowe z dotacji na likwidację kopalń będą przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć restrukturyzacyjnych - tworzenie nowych miejsc pracy

Rada Ministrów rozpatrzy wniosek MPiH oraz MPiPS o zlecenie fundacji zadań związanych z przekształceniami regionu do czasu wprowadzenia innego rozwiązania źródeł dochodów i sposobu wydatkowania funduszy na gospodarce restrukturyzacji wałbrzyskiego.

MPiH przekaze na konto fundacji dotację kwocie 112 mld. zł przewidzianą na cele restrukturyzacji likwidowanych kopalń. Oprócz tego MPiH zagwarantuje w roku 1991 r. kwotę 42,8 mld. zł na realizację przedsięwzięć tworzących miejsca pracy poza kopalniami dla zwalnianych górników.

2. Ministerstwo Przemysłu i Handlu ma przedstawić harmonogram likwidacji kopalń stanowiący podstawę do ustalania zakresu osłon socjalnych. Zostaną też wznowione prace zespołu ds. osłon.

W ustawie budżetowej na 1992 r. ma zostać wprowadzony zapis wyodrębniający środki dla kopalń

wałbrzyckich z kwot na górnictwo węglowe - celem zapewnienia pozostawienia w regionie środków zaoszczędzonych w procesie likwidacji i restrukturyzacji kopalń.

3. Ponadto zostaną podjęte kroki zmierzające do zapewnienia środków na realizację inwestycji w regionie w zakresie przedstawionym Ministrowi Finansów przez wojewodę wałbrzyckiego - przez odpowiednie zwiększenie budżetu wojewody na 1992 r. oraz w zakresie przedstawionym przez Zarząd Miasta Wałbrzycha przez odpowiednią kwotę subwencji.

Opr. Adam Samuel

Strajk

25.11.1991 r. Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" w Przedsiębiorstwie Zagranicznym "EUROFORM" w Strzegomiu ogłosiła strajk czynny.

Konflikt z właścicielem - obcokrajowcem wynikł na tle nie przestrzegania praw pracowniczych, ustawy o zw. zaw. i ustawy o sporach zbiorowych. Komisja Zakładowa skierowała sprawę do sądu pracy, skierowano również sprawę do prokuratury. W dniach 16-30.10.br kompleksową kontrolę przeprowadziła Państwowa Inspekcja Pracy na prośbę Zarządu Regionu NSZZ "S" Dolny Śląsk.

Wałbrzyska fundacja "Diagmed" powstała aby zbierać środki na zakup

tomografu komputerowego

Tomograf szybko i dokładnie lokalizuje schorzenia u pacjenta. W swej diagnozie jest nieomyślny. Na Dolnym Śląsku jest jeden egzemplarz we Wrocławiu. Aby z niego skorzystać trzeba czekać kilka miesięcy. Koszt jednego badania na tomografie jest ok. 3 mln zł.

Zwracam się z apelem do wszystkich KZ "Solidarność" z woj. wałbrzyckiego o nadsyłanie środków na konto:

Związkowy Fundusz Pomocy Bezrobotnym Członkom NSZZ "Solidarność"
Bank Spółdzielczy Wałbrzych
nr 38805-114-1381195-132-4
z dopiskiem "TOMOGRAF"

Związek partycypując w kosztach zakupu (2 mld) mógłby korzystać na zasadach umowy z fundacją z określonej ilości badań. Proszę Komisje Zakładowe "S" o zainteresowanie Rad Pracowniczych, Rad Nadzorczych tematem z korzyścią dla naszego Regionu.

Leszek Szewc

Etyka w gospodarce i polityce

Etyka w gospodarce

Rozpoczęta przed kilkunastu laty w Stanach Zjednoczonych dyskusja nad etyką gospodarki i polityki zatacza coraz szersze kręgi docierając do krajów Europy Zachodniej. U nas o problemie mówi się niewiele, a sądząc po wypowiedziach przedstawicieli naszej władzy politycznej i licznych aferach w sferze biznesu można domniemywać, że części naszych polityków i przedsiębiorców obce są nie tylko etyka, ale także zwykłe zasady przyzwoitości.

Moralne działania pracodawcy

Dzisiaj wyrażana jest w niektórych środowiskach opinia, że działalność pracodawcy nie podlega wartościowaniu a wpływ etyki na decyzje ekonomiczne następuje co najwyżej "z zewnątrz" i przybierać może trzy formy:

1. pracodawca akceptuje określone reguły etyczne ze względu na swój światopogląd
2. pracodawca uwzględnia określone zasady etyczne z obawy przed opinią publiczną
3. pracodawca stosuje się do pewnych norm etycznych ponieważ wymaga tego prawo.

Zwraca się przy tym uwagę na fakt, że gospodarka wymaga nie decyzji etycznych lecz optymalnych decyzji techniczno-ekonomicznych, a etyczne akceptuje wyłącznie ze względów ideologicznych.

Etyczne granice oraz możliwości działalności przedsiębiorczej określone były już w odległej starożytności. I tak prawo deuteronomiczne regulowało w Izraelu w VI w. przed Chrystusem wiele procesów gospodarczych. §16 *Co 7 lat następuje przepadek długów.* § 17 *Biednych wspomagać pożyczkami.* § 66 *Młyny i kamienie młyńskie nie mogą być brane pod zastaw.* § 79 *Zabronione jest stosowanie dwu różnych miar.*

Również chrześcijaństwo stosowało w średniowieczu wiele nakazów i zakazów, które regulowały, a niekiedy ograniczały działalność gospodarczą. Np. zabroniona była lichwa lub pobieranie procentu od wypożyczonych dóbr spożywczych.

Pierwsza świecka koncepcja etyki dla gospodarki pochodzi od A. Smitha - twórcy ekonomii politycznej. Głosi ona, że chociaż sympatia stanowi podstawę postępowania moralnego to jednak nie jest działaniem niemoralnym dążenie do osiągnięcia korzyści własnej. Wręcz prze-

ciwnie, dzięki istnieniu boskiej harmonii między korzyścią własną a cudzą bogactwie nie jest korzystne dla ogółu, chociaż to nie zostało udowodnione teologicznie. Do tego dochodzi jeszcze trudność zdefiniowania korzyści prywatnej i ogólnej, kryterium bogactwa jest nie przyjęcia i nie zezwala na likwidację wszystkich z nim związanych problemów. Stąd też koncepcja ta jest nie do przyjęcia.

Normy etyczne w gospodarce.

Współczesna etyka gospodarcza spełniać musi dwa warunki:

1. nie może ona szukać oparcia w systemie ideologicznym lecz powinna odwoływać się do treści wspólnych wszystkim światopoglądom

2. etyka jest wyzwaniem do czynienia lub zaniechania czegoś w imię poczucia obowiązku.

Nikomiu jak dotąd nie udało ię ustalić takiej generalnej zasady moralnej, która jednoczyła by w sobie wszystkie wymogi etyczne.

Istotę europejskiego humanizmu określa norma I. Kanta: *działaj tak, byś siebie i innych nigdy nie traktował wyłącznie jako środka działania.* Wymaga ona uzupełnienia o dalsze stwierdzenia:

- *działaj tak, byś zawsze miał na uwadze tożsamość pierwotności pierwiastka indywidualności i społeczności człowieka;*

- *działaj tak, byś przyczyniał się do zwiększania wolności własnej i innych ludzi.*

Uzupełnienie pierwsze wyklucza wszelkie formy egoizmu i egocentryzmu oraz kolektywizmu.

Prawa człowieka

Większość ludzi uczestniczy w procesie gospodarczym podwójnej roli: producenta i konsumenta. Z prezentowanych norm postępowania etycznego wynika, że człowiek jako współtwórca dochodu narodowego ma prawo do:

- pracy,
- współudziału w ekonomicznym i społecznym kierowaniu przedsiębiorstwem,
- samorealizacji w zawodzie,
- godziwego podziału zysku,
- wsparcia w czasie choroby i starości.

Najwięcej kontrowersji budzi wciąż pierwsze prawo. Chodź za bezrobociem przemawiają niektóre argumenty ekonomiczne, to istnieje jednak wiele argumentów gospodarczych, praktycznych, socjologicznych i psychologicznych przeciwko bezrobociu. Należy przytoczyć jeden ar-

c. d. na str. 6

Pozostają przy "Solidarności"

Tomasz Wójcik

Dziesiąta rocznica rozbicia rodzącej się dopiero demokracji w powojennej Polsce z pewnością nie jest okazją do wielkiego świętowania lecz zachęca do głębszej refleksji nad tym co się w Polsce w tym czasie stało.

Ubiegłe dziesięciolecie można ocenić z punktu widzenia osobistych doświadczeń bądź losów NSZZ "Solidarność" i całego kraju.

Uderzenie stanu wojennego miało zmieść "Solidarność" z kart historii. Przyszło ono jednak za późno. Ludzie zdążyli na tyle zasmakować wolności i niezależności, że nawet ciężkie represje połączone z ofiarami śmiertelnymi nie były w stanie zniszczyć tych wartości. Cała przyszła reforma, niemal wszystkie kolejne zmiany były utożsamiane z "Solidarnością". To połączenie było tak silne, że zarówno Prezydent jak i kolejne ekipy rządowe otrzymały jednakowe określenie "solidarnościowy". Ten związek między nazwą, a ludźmi i instytucjami, które z "Solidarności" wyszły był przyczyną późniejszego rachunku, który płacił Związek nie za swoje czyny i nie za swoich członków.

Dzisiaj wyczuwam nie tylko niechęć do "Solidarności", ale wręcz wrogość w środkach masowego przekazu, która tworzy nieprawdziwy obraz Związku w opinii publicznej. W myśl tej opinii nic się na lepsze nie zmieniło, jest coraz gorzej, do starej nomenklatury dołączyła nowa, afery goni afery, padają zakłady, nie ma za co żyć, czy wogóle warto żyć?... Nie ma żadnej przyszłości. Wszystkiemu jest winna "Solidarność". Wybory pokazały ile jesteśmy warci.

Chciałbym polemizować z tą opinią publiczną. Może najpierw poszukajmy w naszej pamięci jak do niedawna było. Sklepy spożywcze - ocet i musztarda, ubrania dla dzieci na kartki, więzienia, śmierć za odwagę bycia sobą, utrata pracy. Czy za tym tęsknimy? Może pragniemy powrotu do czasów, gdy ktoś za nas myślał i ciągle coś nam obiecywał?

To prawda, że droga do wolności nie jest lekka, że jest bardzo trudna i ciernista. Często nie starcza nam wyobraźni by dostrzec szansę na lepsze jutro.

Trzeba uczciwie powiedzieć, że nie wszystko zostało zmienione, co można było zmienić. Wiele złego w spadku dostaliśmy po systemie komunistycznym.

Dotyczy to m. in. prawie 100% problemów ekonomicznych, a późniejsze błędy polityków zmagających się z walącą się gospodarką są niczym w porównaniu ze zbrodnią wyniszczenia kraju przez komunistów. I warto swoje niezadowolone skierować przeciwko rzeczywistym sprawcą obecnej sytuacji.

Niektórych z Państwa święte oburzenie gdy na Politechnice publicznie oświadczyłem, że nie wezmę udziału w wyborach w czerwcu 1989 r. potwierdziło moją rację. Komuniści doskonale zdawali sobie sprawę ze stanu gospodarki i mieli świadomość, że system dłużej się nie utrzyma. Jestem w posiadaniu materiałów świadczących o tym, jak wielu prominentów na początku 1988 r. przechodziło z Komitetu Wojewódzkiego i Komitetu Centralnego do innych "obojętnych" instytucji oraz jak wielu SB-ków podejmowało działalność gospodarczą. Oni już wtedy wiedzieli, że PZPR będzie rozwiązana i trzeba zagarnąć jak największe pieniądze. Ile wówczas utworzono spółek, które w pełni były przejęte lub kontrolowane przez ścisłą nomenklaturę? Manewr "okrągłego stołu" potrzebny był wyłącznie komunistom. Opozycja dała się nabrać, a skutki tego błędu odczuwamy do dzisiaj.

Popatrzmy bez emocji na to co ten Sejm 35 procentowy uchwalił. Stabilizację sędziów bez ich faktycznej wymiany, stabilizację prokuratorów i milicji, Urzędu Ochrony Państwa, instytucji kontrolnych oraz całej państwowej kadry urzędniczej. Jak niewiele zmienił a ile przecież mógł w legislacji ekonomicznej?

"Solidarność" w kampanii wyborczej nikogo nie szkalowała, prowadziła pozytywną kampanię, ale również nie oszukiwała, nie obiecywała, że za rok będzie lepiej. Będzie lepiej za dziesięć lat jak się wszystko dobrze ułoży a najwcześniej za pięć. Komu więc starczy tyle cierpliwości, kto zechce tyle czekać? Otóż jak nie starczy nam cierpliwości to będzie lepiej za lat dwadzieścia a może i później. Taka jest logika historii. Wiem też jednak, że cierpliwość taka jest możliwa, kiedy społeczeństwo ma świadomość dokonania sprawiedliwych zmian wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Do tych zmian, możliwych i sprawiedliwych, należy proces dekomunizacji. W 1988 r. w "Z dnia na dzień" wyłożyłem zasady

dekomunizacji, za co "Trybuna Ludu" ostro mnie zaatakowała, niestety również niektórzy prominentni koledzy z "Solidarności" zarzucili mi polowanie na czarownicę.

W czasie ostatniej sesji Rada Administracyjna MOP (6-16.11.br, Genewa) przyjęła do rozpatrzenia skargę czecho-słowackich związków zawodowych przeciwko rządowi Czecho-Słowackiej Federacyjnej Republiki z powodu uchwalonej przez ich parlament (4.10.1991) ustawy nie zezwalającej działaczom partii komunistycznej i współpracownikom służby bezpieczeństwa piastowania wielu stanowisk państwowych. Ustawa ta została potraktowana jako dyskryminacja w zakresie zatrudnienia z powodów politycznych (Konwencja MOP nr 111) i stąd skarga. Otóż jeśli system komunistyczny potraktować jako jeden z systemów społecznych, może nie najlepszy, system nieefektywny, to uważam, że należałoby poprzeć związkowców czecho-słowackich. System komunistyczny był niestety systemem zbrodniczym w teorii i w praktyce i powinien być traktowany na równi z systemem nazistowskim. To co dokonał parlament sąsiadów jest nałożeniem minimalnej odpowiedzialności na aktywnych bu-downicznych tego systemu. Parlament postąpił bardzo mądrze odsuwając od stanowisk państwowych tych, którzy zatruci jadem komunizmu powinni odpowiadać przed sądem. Nam taka ustawa jest również bardzo potrzebna. W naszym Regionie dysponujemy listą kilku tysięcy represjonowanych w stanie wojennym oraz później. Kto za to odpowie? Czy nie będzie winnych? Czy znów rzuci się winę na bieg historii?

Rozliczenie ze zbrodniczym systemem na minimalnym poziomie jakim jest nazwanie go rzeczywiście zbrodniczym oraz odsunięcie na jakiś czas jego pretorianów dałoby nam moralne prawo do wymagania większego wysiłku i cierpliwości od społeczeństwa abyśmy się poczuli we własnym uporządkowanym domu.

W dziesięciolecie rocznicę "uderzenia" w "Solidarność" warto o tym pomyśleć w duchu chrześcijańskiego przebaczenia, które rozumiem jako rozpoznanie zła i jego sprawców. Rzeczywiście darowanie winnym kary, stworzenie możliwości wykazania dobrej woli. Pozostawienie zła bez osądu a ludzi źle czyniących na tych samych stanowiskach kierowniczych w społeczeństwie nie jest chrześcijańskim przebaczeniem, ale głupotą i niewybaczalnym złem.

Kończąc odważę się powiedzieć, że mimo tych licznych trudności, cierpienia i ofiar - jest lepiej. I będąc świadomym wszystkiego tego wszystkiego, czego mi przyszło doświadczyć powtórzyłbym bez wahania jeszcze raz: Jest lepiej i będzie lepiej. Jestem optymistą!

gument moralny: przyznając każdemu człowiekowi prawo do życia, a więc i prawo do konsumpcji, nie wolno mu odmawiać prawa do pracy. Stanowią one jedność, a prawo do konsumpcji bez prawa do pracy sankcjonuje życie kosztem innych. W sytuacji konfliktowej prawo producenta powinno mieć pierwszeństwo przed prawem konsumenta. Stale więc trzeba czynić starania o pełne zatrudnienie nawet kosztem spadku wartości pieniądza.

Działania konkurencji

Socjologowie wskazują na dwa rodzaje zależności od siebie: pozytywną i negatywną. Pozytywna wyraża się we współdziałaniu i prowadzi do sympatii i wzajemnej pomocy. Zależność negatywną charakteryzuje konkurencja o rzadkie dobra materialne lub o dobra idealne. Konkurencja przekraczając granice współzawodnictwa przekształca się we wzajemną wrogość i oddziałuje destrukcyjnie. Przy takiej konkurencji każdy chce wygrać "za wszelką cenę". Wywołuje to konflikty, a wywołując strach, winę i nienawiść może doprowadzać do gwałtownych spięć. Konkurencja może łatwo zmienić się w chęć zniszczenia przeciwnika.

Zysk a postęp ekonomiczny

Zasada zysku pojęta jako motor postępu ekonomicznego jest również sprzeczna z działaniem etycznym. Wynika ona z egoistycznej formy organizacji gospodarki i koliduje z pierwiastkiem indywidualności i społeczności człowieka. Motorem postępu jest dążenie do samorealizacji własnej i cudzej. Miarą efektywności działania przedsiębiorstwa jest zysk, ale nie wolno przy tym zapomnieć, że przedsiębiorstwo jest prowadzone przez ludzi i dla ludzi. "Zysk jest wynikiem a nie celem" - tak twierdzi P. Drucker. Przedsiębiorstwo nie działa w izolacji, lecz włączone jest w sieć stosunków gospodarczych, politycznych, społecznych i osobistych, które nie mogą być regulowane wyłącznie poprzez zysk.

Kierowanie sprowadza się do:

- organizacji i działalności grupy;
- utrzymania zwartości grupy;
- stosowania współpracy z innymi grupami;
- wyznaczania celów działania grupy.

Etyka w polityce

Jedną z najistotniejszych sprzeczności tkwiących w człowieku jest fakt, że panowanie

korumpuje go jako indywidualność, a z drugiej strony jako istota społeczna panowania potrzebuje. Władza konstytuuje i instytucjonalizuje stosunki między osobami, organizacjami. Władza nie musi się legitymować gdy jej działania prowadzą do stabilizacji systemu ekonomicznego i politycznego. Sprzeczność tkwiąca w człowieku sprawia, że obok obszaru władzy muszą istnieć obszary wolne od władzy. W polityce polityka odgrywa coraz mniejszą rolę, wszędzie szuka się decyzji technicznie optymalnych i o tym decydują specjaliści, technicy polityczni. W rezultacie konieczności techniczne biorą górę nad wymogami etycznymi. Jeżeli tej tendencji nie uda się powstrzymać, to grozi nam życie w "Nowym wspaniałym świecie" A. Huxley'a.

Obszary wolności

Obok obszarów władzy muszą więc istnieć obszary wolności (jak: wolność sumienia, wyznania, słowa, nauki, kultury, pracy itp.). Wolność umożliwia samorealizację człowieka. W wolności doświadczamy się jako jednostki samodzielne, samoopowiedzialne. Wywołuje to często uczucie niemocy i strachu. Strach przed wolnością jest strachem przed samotnym, swobodnym i ryzykownym samookreśleniem i przed samoopowiedzialnością. Bez wolności nie ma jednak autonomii. Wolność osłabia autorytet zastanych praw i zmusza do własnego wyboru lub tworzenia praw. Prawda jest właściwością naszego stosunku do rzeczywistości. Rzeczywistość nie jest ani prawdziwa ani fałszywa. Jest ona po prostu rzeczywista, a prawdziwe lub fałszywe są jedynie jej interpretacje. Polityka oparta na "prawdach" wykrytych przez filozofów i poetów jest niebezpieczna. Politycznie użyteczne są jedynie idee odnoszące się wyłącznie do warunków oraz możliwości pokojowego i nieskrępowanego współżycia ludzi ze sobą. Nie wolno uprawiać "polityki dusz", ponieważ niesie ona ze sobą niebezpieczeństwo sięgania "po dusze" obywateli. Tragiczne następstwa takiej polityki pokazały faszyzm i komunizm. Nam potrzebna jest taka polityka, która zezwala jednostce na własne poszukiwanie, bez historyczno - filozoficznego patosu i światopoglądowego tremolo. Polityka powinna posługiwać się prawdami umożliwiającymi godne życie człowieka.

Krystyna Szewczyk

(Skróty i śródtytuły pochodzą od redakcji.)

Nowy powszechny podatek dochodowy

Od początku 1992 roku zostanie wprowadzony nowy powszechny podatek dochodowy od osób fizycznych.

Dotyczy on wszystkich obywateli mających jakiekolwiek dochody poza tymi, którzy utrzymują się z rolnictwa (z wyjątkiem rolniczych działów specjalnych). Podatkiem objęte są wszystkie źródła dochodu także znajdujące się poza granicami kraju. Podstawa opodatkowania i wymiar podatku.

W celu ustalenia wysokości podstawy opodatkowania, po dodaniu ze wszystkich źródeł dochodów uzyskanych w danym roku podlegających sumowaniu i potrąceniu ewentualnych strat odejmuje się od uzyskanej kwoty niektóre wydatki nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (np. darowizny na cele społecznie użyteczne, odpłatne kształcenie, wydatki mieszkaniowe - wymienione w ustawie). Do uzyskanych przychodów zalicza się m.in. koszty dojazdów do pracy, ubioru służbowego i in. Dla pracowników utrzymujących się z pracy nakładczej koszty te ustalono na stałym poziomie i wynoszą one 3% górnej granicy pierwszego przedziału skali podatkowej (3% razy 64.800.000 zł = 1.944.000 zł rocznie).

Skala nowego podatku jest tak zbudowana, że dochody większości pracowników, emerytów i rencistów znajdują się w pierwszym - najniższym obciążonym przedziale skali podstawowej. W tabeli nr 1 przedstawiono wzory obliczania podatku w zależności od skali osiągniętych dochodów.

TABELA NR 1

(tabela nr 1 zamieszczamy na str. 7)

Przykładowo: jeżeli dochód miesięczny wynosi 1.700.000, to rocznie wyniesie 20.400.000 zł. Dochód ten mieści się w pierwszej skali podatku. Oblicza się 20% od całości dochodu, czyli

$20.400.000 \times 0.20 = 4.080.000$ zł
od tego odejmujemy kwotę 864.000 zł (ulga podatkowa) i otrzymujemy 3.216.000 zł podatku do zapłacenia. W tabeli nr 2 przedstawiono stawki podatku dla pierwszej grupy dochodów obliczone w/g wzoru z tabeli nr 1.

TABELA NR 2

	Podstawa obliczenia podatku od dochodu	Podatek wynosi
I	poniżej 64.800.000	20% podstawy obliczenia minus 864.000
II	64.800.000 - 129.600.000	12.096.000 plus 30% od nadwyżki ponad 64.800.000
III	powyżej 129.600.000	31.536.000 plus 40% od nadwyżki ponad 129.600.000

Negocjacje - Konsultacje

Przy posługiwaniu się powyższą tabelą należy pamiętać o tym, że:

1) W rozumieniu ustawy za przychody uważa się nie tylko wypłaty pieniężne, ale również świadczenia w naturze.

2) Jeżeli osiągamy dochody z tytułu udziału w spółce nie będącej osobą prawną (spółki cywilne i spółka jawna regulowana przepisami kodeksu handlowego), ze wspólnej własności, wspólnego posiadania lub wspólnego użytkowania źródła przychodów to dochody te są opodatkowane osobno dla każdej osoby w stosunku do jej udziału, przy czym gdy nie ma zapisu przeciwnego przyjmuje się, że udziały wspólników są równe.

3) Dochody małżonków - zasadniczo opodatkowane odrębnie - mogą na wspólny wniosek zostać opodatkowane łącznie od sumy dochodów. Dla uzyskania tego prawa związek małżeński musi trwać przez cały rok podatkowy, a między małżonkami musi istnieć wspólnota majątkowa. Zasada ta jest istotna gdy między dochodami obojga małżonków istnieją duże rozbieżności.

Przykładowo:

Mąż zarabia 120.000.000 zł rocznie, żona 24.000.000 zł. Przy założeniu, że nie przysługują im żadne specjalne ulgi i płacą podatek oddzielnie - mąż zapłaci 27.208.800 zł rocznie, żona 3.547.200 (obliczenia wg tabeli nr 1). W sumie zapłacą 30.756.000 zł podatku rocznie. Przy przyjęciu opodatkowania łącznego. Suma dochodów wynosi 144.000.000zł, a podatek oblicza się od połowy tej sumy i mnoży przez dwa. W rezultacie więc wszystkie świadczenia podatkowe wyniosą 25.617.600 zł.

Tak więc "czysty zysk" osiągnięty przez rodzinę a wynikający ze znajomości przepisów prawa wyniesie 5.138.400 zł w stosunku rocznym w budżecie rodzinnym.

4) Do dochodów rodziców dolicza się

również dochody małoletnich dzieci, chyba że rodzicom nie przysługuje prawo do tych dochodów.

5) Niektóre dochody nie podlegają sumowaniu i są opodatkowane odrębnie. Należą do nich dochody:

- ze sprzedaży nieruchomości i praw majątkowych (10% przychodu);
- z dywidend i odsetek od pożyczek (20% przychodu);
- zarobki uzyskiwane poza miejscem pracy do 200 tys. zł (20% przychodu - potrącane przy wypłacie);
- alimentów płaconych na dzieci (już raz opodatkowane w momencie ich zasądzenia).

Zwolnienia od podatku dochodowego

Ustawa operuje pojęciem tzw. "zwolnień przedmiotowych" co oznacza zwolnienie pewnych dochodów z podatku niezależnie od osoby, która te dochody osiąga. Do najistotniejszych przychodów zalicza się z tytułu:

- odszkodowań za wypadki, ubezpieczeń majątkowych i osobowych;
- odsetek z tytułu wkładów oszczędnościowych, obligacji, papierów wartościowych;
- wygranych z gier losowych (nie dotyczy teleturniejów, konkursów prasowych);
- diet i należności za czas podróży służbowych;
- zasiłki wychowawcze, rodzinne, porodowe;
- zapomogi z funduszu socjalnego itp.

Ustawa w szczególny sposób traktuje wszystkie przychody i wydatki związane z budownictwem mieszkaniowym. Ulgi podatkowe obejmują m.in.:

- część kosztów zakupu mieszkania (tylko od osoby prawnej);
- koszty remontów i modernizacji budynków i mieszkań.
- koszty budowy domu, wkład budowlany lub mieszkaniowy, zakup gruntu i in. Wydatki takie muszą być udokumentowane rachunkami.

Ubruttowienie wynagrodzenia

Zakłady pracy i organy rentowe zobowiązane są do podwyższania należnych za styczeń 1992 r. wynagrodzeń przeliczając je w taki sposób, by po potrąceniu podatku dochodowego nie były one niższe niż wynagrodzenia za miesiąc przed przeliczeniem. W praktyce oznacza to, że pracownik "na rękę" winien otrzymać dotychczas pobieraną kwotę, a tym samym, że nie poniesie bezpośrednich kosztów podatku.

Kto będzie płatnikiem podatku ?

Dla większości podatników płatnikiem podatku, czyli organem który dokona obliczenia podatku, pobieże miesięczne zaliczki i dokona rocznego obliczenia całej należności - będzie zakład pracy, ZUS, urząd zatrudnienia, pracodawca. Zakład pracy co miesiąc będzie odliczał 20% dochodu pracownika jako zaliczkę na poczet zapłacenia podatku. Obliczoną zaliczkę zmniejsza się o 72 tys. zł w tych przypadkach gdy pracownik nie posiada innych dochodów poza tymi, które tak czy inaczej nie podlegają sumowaniu i są obliczane wg. odrębnych stawek, lub pracownik posiada takie dochody, ale określił dany zakład pracy jako właściwy do dokonywania odliczenia. Wszelkie informacje doty-

TABELA NR 1

JEŻELI ZARABIAĆ BĘDZIESZ		DO OPODATKOWANIA (po odliczeniu kosztów uzyskania: Stały: 1.944.000 - rocznie 162.000 - m-cznie)		WYMIAR PODATKU		DO ZAPŁACENIA (po doliczeniu od wymiaru podatku kwoty stałej, 864.000 zł rocznie, tj. 72.000 miesięcznie)		POZOSTAJE W KIESZENI	
Rocznie	Miesięcznie	Rocznie	Miesięcznie	Rocznie	Miesięcznie	Rocznie	Miesięcznie	Rocznie	Miesięcznie
12.000.000	1.000.000	10.056.000	838.000	2.011.200	167.600	1.147.200	95.600	10.852.800	904.400
15.000.000	1.250.000	13.056.000	1.088.000	2.611.200	217.600	1.747.200	145.600	13.252.800	1.104.400
18.000.000	1.500.000	16.056.000	1.338.000	3.211.200	267.600	2.347.200	195.600	15.652.800	1.304.400
21.000.000	1.750.000	19.056.000	1.588.000	3.811.200	317.600	2.947.200	245.600	18.052.800	1.504.400
24.000.000	2.000.000	22.056.000	1.838.000	4.411.200	367.600	3.547.200	295.600	20.452.800	1.704.400
27.000.000	2.250.000	25.056.000	2.088.000	5.011.200	417.600	4.147.200	345.600	22.852.800	1.904.400
30.000.000	2.500.000	28.056.000	2.338.000	5.611.200	467.600	4.747.200	395.600	25.252.800	2.104.400
33.000.000	2.750.000	31.056.000	2.588.000	6.211.200	517.600	5.347.200	445.600	27.652.800	2.304.400
36.000.000	3.000.000	34.056.000	2.838.000	6.811.200	567.600	5.947.200	495.600	30.052.800	2.504.400
39.000.000	3.250.000	37.056.000	3.088.000	7.411.200	617.600	6.547.200	545.600	32.452.800	2.704.400
42.000.000	3.500.000	40.056.000	3.338.000	8.011.200	667.600	7.147.200	595.600	34.852.800	2.904.400
45.000.000	3.750.000	43.056.000	3.588.000	8.611.200	716.600	7.747.200	645.600	37.252.800	3.104.400
48.000.000	4.000.000	46.056.000	3.838.000	9.211.200	766.600	8.347.200	695.600	39.652.800	3.304.400
51.000.000	4.250.000	49.056.000	4.088.000	9.811.200	816.600	8.947.200	745.600	42.052.800	3.504.400
54.000.000	4.500.000	52.056.000	4.338.000	10.411.200	866.600	9.547.200	795.600	44.452.800	3.704.400
57.000.000	4.750.000	55.056.000	4.588.000	11.011.200	916.600	10.147.200	845.600	46.852.800	3.904.400
60.000.000	5.000.000	58.056.000	4.838.000	11.611.200	966.600	10.747.200	895.600	49.252.800	4.104.400
63.000.000	5.250.000	61.000.000	5.088.000	12.211.200	1.017.600	11.347.200	945.600	51.652.800	4.304.400

za: "Słowo Polskie" dodatek specjalny

31 grudnia upływa termin składania wniosków o zwrot majątku związkowego utraconego w stanie wojennym. Czy wszystkie organizacje związkowe w Regionie dopełniły już procedury?

Wnioski o zwrot majątku Zarządu Regionu i jego funkcyjnych komórek są już przedstawione Komisji Rewindykacyjnej. Organizacje zakładowe muszą składać wnioski samodzielnie. Sytuacja Komisji Zakładowych jest jednak dość skomplikowana. Nie zachowały się dokumenty poszczególnych KZ ani w zakładach ani w bankach. Utrudnia to lub wręcz uniemożliwia odtworzenie ich stanu majątkowego sprzed 13 grudnia 1981 roku.

Wracając do majątku ZR, to upomnieliśmy się o zwrot pieniędzy i przedmiotów. Na koncie ZR znajdowała się kwota 20 mln zł. Nasz wniosek o odzyskanie tych pieniędzy został rozpatrzony pozytywnie. Komisja Rewindykacyjna orzekła, że Skarb Państwa, a w jego imieniu Urząd Wojewódzki, ma zwrócić Związkowi 3.229.231.168 tys. zł. OPZZ zaś winien jest nam 189.742 tys. zł. Urząd Wojewódzki uznaje te roszczenia, z tym jednak, że część prawdopodobnie otrzymamy w dobrach materialnych.

Co ze zobowiązaniami OPZZ?

OPZZ twierdzi, że "Solidarność" zarejestrowana 17 kwietnia 1989 roku nie jest kontynuacją Związku założonego w 1980 roku, nie jest prawnym spadkobiercą majątku związkowego. OPZZ otrzymało więc majątek zgodnie z prawem i nie zamierza go oddać. Komisja na szczęście uznaje naszą ciągłość.

Jaka jest szansa na odzyskanie przedmiotów?

Złożyliśmy w tej sprawie dwa wnioski. Pierwszy dotyczy przedmiotów, będących

część "innych źródeł dochodu" oparte będą na oświadczeniach pracownika.

Podatnicy do 31 grudnia danego roku podatkowego powinni złożyć oświadczenie, że nie mają innych źródeł dochodu, nie ponieśli wydatków polegających odliczeniu od dochodu i nie korzystają z możliwości łącznego opodatkowania swoich dochodów z dochodami współmałżonka.

Na koniec roku płatnik obliczy cały dochód podatnika, wyliczy roczną kwotę podatku, sprawdzi czy zaliczka pokryła należność. Jeżeli suma zaliczek przekro-

Rozmowa

z Grzegorzem Czyżem - Sekretarzem ZR o zwrocie majątku Związku rozmawia Jolanta Ostrowska

własnością biura Zarządu Regionu przy ul. Mazowieckiej. W drugim domagamy się wyjaśnienia sprawy szklarni zakupionej w 1982 roku przez Regionalny Komitet Strajkowy.

Zacnę od tej drugiej. Szklarnia zakupiona niedługo po wprowadzeniu stanu wojennego miała być lokatą związkowych pieniędzy. Kupiono ją od osób prywatnych za 7 mln. zł. Trzy miesiące później w wyniku aresztowań sprawa wyszła na jaw. Szklarnię przekazano administracyjnie na skarb państwa. "Solidarność" nabyła ten obiekt bez prawa własności. Okazuje się, że tego stanu rzeczy nie można naruszyć do dzisiaj mimo, iż wojewoda zadeklarował dobrą wolę oddania Związkowi szklarni. Być może pomogą zeznania dawnych właścicieli, ale tych musimy szukać w Stanach Zjednoczonych. Szklarnia warta jest przeszło 500 mln zł.

Jeżeli chodzi o przedmioty użytkowane w siedzibie ZR to wniosek o ich odzyskanie złożono już dawno. Dziś okazuje się, że musi on zostać zmodyfikowany. Dokumenty, którymi dysponowaliśmy wprowadziły nas w błąd. Spisy z natury sporządzone w październiku 1981 r. przez ZR i późniejsze przez likwidatora różnią się znacznie. ZOMO 13 grudnia zajmując siedzibę ZR zniszczyło sporą część majątku. Zdeastrowano pałami i łomami telefony, maszyny poligraficzne tak, że likwidator nie mógł uznać ich za przedmioty użytku. Pomieszczenia ZR były przez następne dwa miesiące otwarte. Amatorów na pozostałe sprzęty nie brakowało. Tak więc ustalenie faktycznego stanu musi być kompilacją obu spisów i zeznań świadków, którzy pamiętają wyposażenie ZR. Muszę zaznaczyć, że korzystamy z wydanej pomocy poprzednich władz Związku i

czy na koniec roku wymiar obliczonego podatku - urząd skarbowy zwróci pieniądze bądź odliczy je z zaliczek na następny rok podatkowy. Jeśli natomiast suma pobranych zaliczek będzie niższa niż wymiar podatku, to podatnik będzie musiał dopłacić różnicę. Podatnicy, którzy pracują na półtora czy dwa etaty oraz posiadają źródła przychodu będą sami rozliczać się z urzędem skarbowym na podstawie rocznego zeznania podatkowego. Do zeznań dołącza się stosowne dokumenty (bilans z rachunkiem, księgi

wszystkich dawnych pracowników ZR.

Powiedziałeś, że Komisje Zakładowe zdane są w występowaniu o swoje mienie same na siebie. Czy oprócz wyznaczonych prawem reguł można udzielić tym, którzy zamierzają dopełnić procedury jakiś praktycznych rad?

Tak. Pierwszą z nich jest ta, by kierować wnioski przeciwko zakładom, a nie OPZZ. Ta z pozoru wątpliwa moralnie rada ma swoje uzasadnienie w tym, że OPZZ z pewnością niczego nam nie odda. Zakład miał nakaz, który z jednej strony kazał mu przejąć mienie "Solidarności", z drugiej przekazać je OPZZ. Uważamy, że zwrot majątku powinien iść tą samą drogą.

Inną radą jest, by odzyskiwać przedmioty, nie pieniądze. Mam na myśli np. przejście bazy socjalnej. Polecałbym to rozwiązanie tym bardziej, że wiele przekształcających się zakładów pozbywa się obiektów socjalnych za bezcen. Zakładowa "Solidarność" mogłaby "uratować" je dla pracowników. Zakład wywiązując się w ten sposób ze zobowiązań wobec Związku nie poniósłby wysokich kosztów. Można też zaproponować nieodpłatne korzystanie z pomieszczeń i urządzeń KZ.

Innym rozwiązaniem może być odzyskanie pieniędzy w akcjach, jeżeli przedsiębiorstwo się prywatyzuje. Natomiast unikać trzeba pieniędzy. Większość zakładów znajduje się w trudnej sytuacji. Zdarzały się przypadki, w których ludzie źródło kłopotów zakładu związali z "zabraniem przez "Solidarność" pieniędzy".

Dziękuję za rozmowę.

przychodów i rozchodów - w zależności od rodzaju prowadzonej księgowości).

W stosunku do tych podatników ich płatnicy zobowiązani są do dokonania rocznego obliczenia podatku wg. obowiązującej skali. Podatek ten (różnica pomiędzy kwotą podatku a sumą wypłaconych zaliczek) jest następnie pobierany z wynagrodzenia podatnika i przekazywany właściwym organom.

Tekst opracowany przez Biuro Konsultacyjno - Negocjacyjne przy ZR

Redaguje kolegium: Michał Bieganowski, Jolanta Ostrowska, Jacek Rugiel, Adam Samuel.

Opracowanie graficzne i typograficzne: Michał Bieganowski

Skład komputerowy: Adam Samuel

Korekta: Jolanta Ostrowska i Jacek Rugiel

Adres redakcji: pl. Czerwony 1/3/5, 53-661 Wrocław, tel/fax 55-87-41, tlx. 0712698.

Wydawca: NSZZ "Solidarność" Region Dolny Śląsk

Druck: Drukarnia ZR

Nakład: 7500 egz.

